

Eteran asiakasseminaari 30.4.2004

Kansainvälistymisen vaikutus työvoiman saantiin ja yritysten etiikka työelämässä puhuttivat

*Ministeri **Christoffer Taxell** puhui kansainvälistymisen vaikutuksista työvoiman saantiin Keskinäisen Eläkevakuutusyhtiön Eteran asiakasseminaarissa vappuaattona 30.4. Yritysten eettisistä näkemyksistä työelämässä kertoi seminaarin toinen pääpuhujana, emeritusarkkipiispa **John Vikström**. Seminaarin avasi Eteran toimitusjohtaja **Lauri Koivusalo**, joka toivoi puheenvuorossaan, että ihmiset jaksaisivat työelämässä pari kolme vuotta nykyistä pidempään.*

Christoffer Taxell totesi puheenvuoronsa aluksi, että elämme suurten muutosten aikaa. Haasteita ovat globalisaation eteneminen, työllisyyden alhainen taso sekä väestön ikääntyminen. Tänä päivänä uutta on kehittyvien kansantalouksien kilpailu; esimerkkeinä Kiina-ilmiö, muut Aasian maat ja uudet EU-maat. "Suomi on vain viiva koko maailmanlaajuisessa kansantaloudessa ja se on hyvin riippuvainen Euroopasta", Taxell totesi.

Euroopan unionin laajennuttua vappupäivänä se sai 10 uuden jäsenmaan lisäksi 75 miljoonaa uutta EU-kansalaista. Uusilla jäsenmailla on selvästi alhaisempi bruttokansantuote kuin nykyisillä EU-mailla keskimäärin.

EU:n laajeneminen sekä haaste että mahdollisuus

Taxell pitää Kiina-ilmiötä ja EU:n laajenemista sekä haasteena että mahdollisuutena. Nopeasti kehittyvät alhaisen kustannustason maat tuovat lisää kilpailua ja saattavat tietyillä aloilla johtaa jopa tuotantomahdollisuuksien loppumiseen Suomessa ja muissa perinteisissä teollisuusmaissa. Toisaalta taloudellisesti vahvistuvat ja kasvavat maat muodostavat kasvavat markkinat yrityksille, Taxell muistutti.

Alhainen työllisyystaso huolestuttaa

Työllisyyden alhaista tasoa ministeri Taxell piti huolestuttavana. Suomessa vähemmän ja enemmän koulutetun työvoiman väliset erot työttömyysasteessa ovat suuret. Ilman toimenpiteitä vähäisempää ammattitaitoa ja koulutusta vaativien työpaikkojen puute pahenee. Ongelmana on myös puute ammattitaitoisesta työvoimasta sekä väestön heikkenevä ikärakenne, joka kasvattaa työvoiman tarvetta.

Taxell kysyikin, pystymmekö muuttumaan ja ylläpitämään työllisyystasoa ja talouden kasvua kestäväen kehityksen huomioon ottaen. Muutos

edellyttää Taxellin mukaan yhteiskunnalta tehokkaampia toimia yritystoiminnan kannustamiseksi ja työllisyyden nostamiseksi. Yrityksiltä se edellyttää mm. yhä suurempia panoksia osaamiseen ja lähialueiden tarjoamiin mahdollisuuksiin.

EU:n laajeneminen lisää työvoiman ja työpaikkojen liikkuvuutta

EU:n laajenemisen myötä on todennäköistä, että Suomesta siirtyy työpaikkoja ja tuotantoa muualle Eurooppaan ja Aasiaan. Suomen markkinoille on myös tulossa erilaisiin työehtoihin perustuvia yrityksiä. Suomessa maahanmuutto ja ulkomainen työvoima on perinteisesti ollut vähäistä. Taxell peräänkuuluttaa lisää ulkomaisia osaajia ja ammattilaisia Suomeen. Tavoitteena pitäisi olla aktiivinen, työperusteinen maahanmuuttopolitiikka sekä suomalaisten yritysten menestys kansainvälisillä laajentuvilla markkinoilla.

Etiikka ja moraali ovat yrityksen ja organisaation resursseja

Emeritusarkkipiispa John Vikström puhui etiikasta ja moraalista yritysmaailmassa. "Lyhin tie rikastumiseen on varkaus, nopein tie määränpäähän on ajaa ylinopeutta, lyhin tie voittoon urheilussa on doping", vertasi Vikström puheenvuoronsa aluksi. Meillä on kuitenkin eettisiä ja moraalisia käskyjä ja ohjeita – on valittava pidempi tie. Kaiken etiikan kaksi pääkysymystä ovat akselit paha–hyvä sekä oikea–väärä, Vikström määritteli.

Etiikan pitäisi olla yrityksille ja organisaatioille resurssi, ei rasite. Selkeät arvot ovat tärkeitä myös yritykselle. Johtajan tärkein tehtävä onkin pitää yrityksen visiot kirkkaina sekä päämäärät ja arvot selvillä, Vikström totesi.

Kannustuksen ja kiitoksen kortit käyttöön

Innoittavat päämäärät vapauttavat sekä johdon että henkilökunnan resursseja. Luottamus ja itseluottamus sekä niiden rakentaminen on ensiarvoisen tärkeää. "Jalkapallossakin on nyt otettu paikoin käyttöön ns. vihreä kortti; kannustuksen ja kiitoksen kortti. Sen käyttö on tärkeää myös työelämässä", Vikström muistutti.

Työelämä on joukkuepeliä. Yhteisten pelisääntöjen ja arvojen tunnistaminen, noudattaminen ja hyväksyminen ovat tärkeitä, toisin sanoen "fair play" myös työelämässä.

Ei resurssien ryöstöviljelyä

Nykyaikana kaikki pitäisi saada nopeasti, heti. Vikström näkee, että lyhyen ja kapean perspektiivin yhteiskunnassa kehitys voi johtaa helposti resurssien ryöstöviljelyyn. "Ei riitä, että on tulosvastuu ja tulosta tehdään, pitää myös miettiä, miten ja millaisin keinoin sitä tehdään pidemmällä perspektiivillä."

Lopuksi Vikström totesi, että luottamus ja uskottavuus toiminnassa on yrityksellekin kaikkein tärkeintä; jos se menee, jäljelle ei jää juuri mitään. "Johtajanakin jaksaa parhaiten, kun oma kuva on peiliin katsoessa ehjä", hän neuvoi lopuksi kuulijoita.